

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Szegeden, 2009. március 5. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmény miatt I.rendű vádlott **ÉS TÁRSA** ellen indított büntetőügyben a **Bács-Kiskun Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság** 2008. november 12. napján kihirdetett **1.Bf.168/2008/9.** számú ítéletét **m e g v á l t o z t a t j a** az alábbiak szerint:

I.rendű vádlott és a II.rendű vádlott bűnösségét 1-1 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntetében [Btk. 195. § (1) bekezdés] **i s m e g á l l a p í t j a .**

A vádlottak büntetését - halmazati büntetésül - az I.r. vádlott esetében **5 (Öt) hónap** börtönre, a II.r. vádlott esetében **7 (Hét) hónap** börtönre **s ú l y o s í t j a .**

A szabadságvesztések végrehajtását mindkét vádlott vonatkozásában egyezően **2 (Kettő) évi próbaidőre f e l f ü g g e s z t i .**

A vádlottakat az első- és másodfokú eljárásban felmerült, összesen 118.268 (Egyszáztizennyolcezer-kettőszázhatvannyolc) forint bűnügyi költségből **egyetemlegesen** 73.268 (Hetvenháromezer-kettőszázhatvannyolc) forint, míg az **I.r.** vádlottat **külön** 45.000 (Negyvenötezer) forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezi az államnak, a Bács-Kiskun Megyei Bírósági Gazdasági Hivatal felhívása szerint.

Egyebekben a másodfokú ítéletet **h e l y b e n h a g y j a .**

Kötelezi az **I.r.** vádlottat a harmadfokú eljárás során felmerült 8.700 (Nyolcezer-hétszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak, a Bács-Kiskun Megyei Bírósági Gazdasági Hivatal felhívása szerint.

Megállapítja, hogy az I.r. vádlott anyja nevének írásmódja: **(Vezetéknév, első utónév, második utónév)**, a II.r. vádlott lakcíme: **(Település, utca, házszám, emelet, ajtószám).**

I N D O K O L Á S :

A Kecskeméti Városi Bíróság a 11.B.2272/2006/29. számú ítéletével az I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki kiskorú veszélyeztetésének büntetében és súlyos testi sértés büntetének kísérletében, amelyért halmazati büntetésül 8 hónap börtönre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki kiskorú veszélyeztetésének büntetében és bűnsegédként elkövetett súlyos testi sértés büntetének kísérletében. Ezért halmazati büntetésül 10 hónap börtönre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A bíróság kötelezte a vádlottakat, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget részben egyetemlegesen, részben külön-külön fizessék meg.

A városi bíróság az alábbi lényegű tényállást állapította meg:

A sértett **(évszám)**-ben született. Átmeneti nevelésbe vett fiataalkorú, akinek a gondozási helyéül a **(Település megnevezése)**-i Városi Gyámhivatal a **(intézmény megnevezése)**-t jelölte ki, ahol az I.r. vádlott gyermekfelügyelőként, a II.r. vádlott pedig az intézet igazgatójaként dolgozott.

A sértett mentálisan retardált, folyamatos nála a szellemi leépülés és szociális izolálódás, személyiségfejlődése egyre inkább antiszociális irányba halad. Indulatait pszichés állapota miatt nehezen kezeli, időnként váratlan, komoly dühkitörései vannak, nehezen tolerálja a közösségi élet korlátait.

2005. november 14-én a délutáni órákban a sértett és (**gondozott neve**) gondozott között szóváltás alakult ki, amelybe az I.r. vádlott beavatkozott, mire a sértett a dühét a berendezési tárgyak és a gyermekfelügyelő ellen fordította. Ennek folyományaként az I.r. és a II.r. vádlott úgy döntött, hogy a sértettet megleckéztetik, és felszólították, hogy álljon ki az I.r. vádlott ellen egy un. bokszmérkőzés keretében, amelyet a II.r. vádlott vezetett le. A sértett ez ellen tiltakozott, abban nem akart részt venni. A tornateremben az I.r. vádlott biztatására a sértett kisebb erővel pár alkalommal megütötte a nevelőjét, aki viszont a kb. 20 percig tartó mérkőzés során több alkalommal közepesnél nagyobb erővel, ököllel arcon, mellkason és karon ütötte őt, melynek következtében az arca, szája kivérzett, és néhány alkalommal a földre esett. A sértett többször kérte, hogy hagyják abba a mérkőzést, de az igazgatónő a folytatásra utasította. A mérkőzés után a II.r. vádlott eredményt hirdetett néhány nevelő és gondozott előtt, egyben közölte, hogy akinek esetlegesen felesleges energiája van, bokszmérkőzés keretében levezetheti. Ezt követően arra utasította a sértettet, hogy a tornateremben takarítsa fel a vérfoltokat. A sértett az ütlegetés Bhar.II.16/2009/4.

következtében a bal arccsont vetületében lágyszövet-zúzódást bevérzéssel, az arc jobb oldalán lágyszövet-zúzódást duzzanattal, valamint a hasfal és a mellkas lágyszövet-zúzódását szenvedte el, amely sérülések tényleges gyógytartama 8 napon belüli, de az

alkalmazott erőbehatás folytán csonttörések, repedések is létrejöhetnek volna, amelyek 8 napon túl gyógyultak volna.

A sértettet nem vitték orvoshoz, a II.r. vádlott utasítására Rutascorbinnal és borogatással kezelték. A vádlottak magatartásukkal a nevelésükre, gondozásukra és felügyeletükre bízott értelmi fogyatékos gondozott testi, érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztették.

A Bács-Kiskun Megyei Bíróság az 1.Bf.168/2008/9. számú ítéletével a városi bíróság ítéletét megváltoztatta, a vádlottakat az ellenük emelt 1-1 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt emelt vád alól felmentette. A büntetések halmazati megjelölését mellőzte, az I.r. vádlott büntetését 150 napi tétel - napi tételenként 300,- Ft - a II.r. vádlott büntetését pedig 200 napi tétel - napi tételenként 500,- Ft - pénzbüntetésre „leszállította” (helyesen enyhítette). Leszállította a vádlottak által egyetemlegesen fizetendő bűnügyi költség összegét, egyebekben az ítéletet helybenhagyta, és megállapította, hogy a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú bíróság kiegészítette a tényállást a sértettel szemben korábban indult büntetőeljárás adataival, továbbá azzal, hogy a vádbeli napon a sértett tetteleg is bántalmazta (**gondozott neve**)-et, s ezért avatkozott közbe az I.r. vádlott.

Ezen túlmenően a másodfokú bíróság részben eltérő tényállást állapított meg, amely szerint

„- I. és II.r. vádlottaknak a tényállásban írt cselekményei közül az orvosi ellátás igénybevételének késedelme, illetve megtiltása nem minősül súlyos kötelességszegésnek,

- a bokszmérkőzéssel a vádlottak szándéka nem irányult a kiskorú testi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének veszélyeztetésére, és a kiskorú sértettnél veszélyeztetést nem is eredményezett.”.

A másodfokú bíróság a pszichológus szakértő és az elmeorvos szakértő szakvéleménye alapján - amely szerint a sértett testi, érzelmi, erkölcsi fejlődését a vádlottak magatartása nem veszélyeztette - arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bűncselekmény eredménye nem következett be. A sértett orvoshoz vitelének elutasítását a másodfokú bíróság eleve nem tekintette súlyos kötelességszegésnek, minthogy a sértett a szükséges ellátást megkapta a sérüléseire. Tekintettel pedig arra, hogy a bokszmérkőzést csak mint helytelen nevelési módszert alkalmazták a vádlottak, ebből következően a szándékuk még eshetőlegesen sem terjedt ki a sértett veszélyeztetésére, így mindezek alapján a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a vádlottak magatartása nem valósította meg a kiskorú veszélyeztetésének büntetését.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére, a kiskorú veszélyeztetésének büntetőben való bűnösség megállapítása érdekében, és halmazati büntetésül - végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztés kiszabása végett.

A fellebbviteli főügyészség az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Az ítélet megváltoztatását, annak megállapítását, hogy a vádlottak cselekményükkel megvalósították a kiskorú veszélyeztetésének büntetőt, s halmazati büntetésül - végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

Az ítéltábla mint harmadfokú bíróság, a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az első-, illetve a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e [Be. 387. § (1) bekezdés].

A harmadfokú bíróság határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletet meghozta, kivéve, ha ez a tényállás megalapozatlan [Be. 388. § (1) bekezdés].

Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság is az eljárási szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le a tárgyalást. Tényállás-felderítési kötelezettségének is eleget tett, további bizonyítás felvételére - s ennek érdekében hatályon kívül helyezésre és új eljárásra utasításra - nincs szükség.

Meg kellett ugyanakkor állapítania a harmadfokú bíróságnak, hogy a másodfokú bíróság a tényállást olyan megállapításokkal egészítette ki, amelyek nem a tényállás, hanem a jogi indokolás részét képezik. Ezért a harmadfokú bíróság mellőzte azon tényállás kiegészítéseket, amelyekben a másodfokú bíróság az orvosi ellátás tiltását nem minősítette kötelezőszegésnek, illetve megállapította, hogy a vádlott szándéka nem irányult a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődésének a veszélyeztetésére, s a kiskorú sértett veszélyeztetését nem is eredményezte (másodfokú ítélet 6. oldal 6. bekezdése). „Az elkövető tudattartalma - a cselekmény megvalósulása során átélt Bhar.II.16/2009/4.

pszichikus, akarati, érzelmi viszonyulás - nem ténybeli, hanem jogi következtetés tárgya, a vádlott bűnösségére vagy ártatlanságára vont következtetés ez okból kívül esik a tényállás megállapítása körén". (BH 1998.526).

Ezzel együtt is a harmadfokú bíróság osztotta a másodfokú bíróság azon álláspontját (másodfokú ítélet 6. oldal 1-3. bekezdése), hogy a II.r. vádlottnak az a magatartása, amely szerint a sértett intézetben belüli ellátására adott utasítást, s az orvoshoz vitelét

csak a sérülések súlyosbodásának esetére engedélyezte, nem valósított meg súlyos kötelességszegést. Az e körben kifejtettekkel az ítélet tábla egyetértett.

Téves álláspontra helyezkedett azonban a másodfokú bíróság az un. „bokszmérkőzést”, illetve a vádlottak tudattartalmát és a sértett veszélyeztetettségét illetően.

A harmadfokú bíróság mindenképp leszögezi, hogy az a kérdés, hogy a súlyos kötelességszegés konkrétan veszélyezteti-e a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését, nem szakértői kérdés, hanem a jogi értékelés körébe tartozó bírói feladat (BH 1997.469.). A testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődés **tényleges** sérelmének bekövetkezése és mértéke ugyan lehet szakkérdés, mindezek bekövetkezésének a konkrét **veszélye** azonban tényeken alapuló jogkérdés, melynek eldöntése a bíróság kompetenciájába tartozik. A másodfokú bíróság ezért tévesen járt el, amikor a veszélyeztetés tényére vonatkozóan elfogadta az ezen kérdést illetően kompetencia hiányában adott pszichológus szakértői és elmeorvos szakértői véleményeket (másodfokú ítélet 4. oldal).

Az ítélet tábla a sértett megverésének körülményei alapján teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság érvelését a kiskorú veszélyeztetettségét illetően. Mindössze annyiban tért el az elsőfokú bíróság álláspontjától, amely szerint a tényállásbeli esetben nem egy „bokszmérkőzésről”, mint sporteseményről van szó, hanem egy, a vádlottak gondozása, felügyelete, nevelése alatt álló kiskorú megveréséről. A vádlottak cselekményének semmi köze nem volt az ökölvíváshoz, mint sporthoz, annak a legelemibb szabályai sem valósultak meg épp úgy, mint ahogy egy un. „kocsmái verekezés” esetében sem beszélhetünk sporteseményről. A harmadfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletének 14. oldalán az ökölvívással, mint pedagógiai célzatú nevelési eszközzel kapcsolatban kifejtetteket mellőzte, mint a tényálláshoz képest irreleváns okfejtést.

A tényállásbeli cselekmény nem volt más, mint a sértettnek egy megtorló és megalázó jellegű véresre verése, amelyet pont azokról kellett elszenvednie, akiknek ki volt szolgáltatva, és akiknek éppen az volt a kötelessége, hogy a nevelésük, felügyeletük, gondozásuk alatt álló sértettet a sajátos nevelési igényéből is adódóan fokozott türelemmel, az átlagosnál nagyobb szeretettel és az erőszakos behatásoktól megóvva neveljék, gondozzák. A vádlottak ezzel nyilvánvalóan tisztában voltak, mint ahogy a rájuk bízott kiskorú bántalmazásának kifejezett jogszabályi tilalmával is. Cselekményüket ezen tudattartalmuk ellenére fejtették ki. Egyértelműen számolniuk kellett azzal, hogy magatartásukkal a mentálisan retardált, egyre inkább antiszocializálódó, erőszakra hajlamos, közepes fokban értelmi fogyatékos sértettnek egy számára sérülések elszenvedésével is járó, és mások előtt megalázó (a többi gondozott előtt a még vérző sértettet, mint a „bokszmérkőzés” vesztesét kihirdető és a többi gondozottat is ezzel fenyegető) szituációba való kényszerítésével olyan

agresszív, egy a másik ember kiszolgáltatott helyzetével visszaélő, erőszakos magatartás tanúsítására szolgáltatott példát, ami az erkölcsi, értelmi fejlődését konkrétan veszélyezteti. Egy teljesen egészséges gyermek esetében is számolni kell azzal, hogy ha pont azok tanúsítanak vele szemben ilyen magatartást, akiknek az erőszakos példáktól kellene megóvniuk, akkor az kihatással lehet a fejlődésére. Egy sajátos nevelési igényű kiskorú esetében pedig ezzel fokozottabban kell számolni még akkor is, ha ilyen erőszakos cselekmény csak egyetlen alkalommal történt meg. Az adott bűncselekmény megvalósulásához nem feltétlenül kell ugyanis többszöri, vagy folyamatos súlyos kötelességszegés, az adott esetben egyetlen egy cselekménnyel is megvalósítható a bűncselekmény az adott magatartás súlya és jellege folytán. Az ítélőtábla pedig a vádlottak által egyszeri alkalommal kifejtett súlyos kötelességszegő cselekményüket ilyennek értékelte, függetlenül attól, hogy a tényleges sérelem a későbbiekben bekövetkezett-e vagy nem. A tényleges sérelem kialakulása már csak a bűncselekmény befejezettségén (a konkrét veszélyhelyzet bekövetkeztén) túli eredmény lenne, ami a büntetés kiszabása körében nyerne értékelést - súlyosító körülményként -.

Mindezekre figyelemmel a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 398. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva megváltoztatta, s a vádlottakat bűnösnek mondta ki 1-1 rb., a Btk. 195. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő kiskorú veszélyeztetésének büntetében.

A büntetés kiszabása során a harmadfokú bíróság a halmazatra utalás kivételével ugyanazon bűnösségi körülményeket vette figyelembe, mint az első- és a másodfokú bíróság, s tekintettel a súlyosítási tilalomra és az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése óta eltelt további időmúlásra is, a rendelkező részben
Bhar.II.16/2009/4.

meghatározott tartamú szabadságvesztést, mint a Btk. 85. §-a alapján halmazati büntetést látta arányban állónak a büntetéskiszabási elvekkel [Btk. 83. §-a], és ítélte alkalmasnak a büntetés törvényi céljainak [Btk. 37. §-a] az elérésére.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megállapítása a Btk. 43. § a) pontján, a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztése pedig a Btk. 89. § (1) és (3) bekezdésén alapul.

A harmadfokú bíróság a vádlottak teljes körű bűnösségének kimondására tekintettel kötelezte őket az első- és a másodfokú eljárás során felmerült valamennyi bűnügyi költség megfizetésére a Be. 338. § (1) és (3) bekezdésének alkalmazásával.

Figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság további rendelkezései helyesnek bizonyultak, így az ítéletet egyebekben a harmadfokú bíróság a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségnek az I.r. vádlott általi megfizetésére kötelezése a Be. 398. § (3) bekezdésén és a Be. 338. § (1) és (3) bekezdésén alapul.

Az ítéletábra végezetül helyesbítette a vádlottak személyi adatait.

S z e g e d , 2009. március 5.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk..Mezőlaki Erik sk..Cserháti Ágota sk.
a tanács elnöke a tanács tagja,előadó a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bhar.II.16/2009/4. számú ítélete és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 1.Bf.168/2008/9. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

S z e g e d , 2009. március 5.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke